

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЗАКАРПАТСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

22 січня 2019 року

м. Ужгород

№ 57/4-рк/к

ТОВ «ЕКО СЕРВІС»

вул. Мукачівське шосе, 10, м. Чоп,
Закарпатська область, 89502

Про припинення дій, які містять
ознаки порушення законодавства
про захист від недобросовісної
конкуренції

Адміністративна колегія Закарпатського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України за результатами розгляду заяви Богар Ю.А. (с. Підвиноградів, Виноградівський р-н, Закарпатська обл.),

встановила:

25 жовтня 2018 року до Відділення надійшла заява Богар Ю.А щодо поширення на етикетках мінеральної води «Закарпатська ЕКО AQUA – МОЯ ВОДА» інформації, що вводить в оману.

Під час розгляду Відділенням заяви надіслано вимогу про надання інформації від 30.10.2018 № 57-02/03-15/1026 до товариства з обмеженою відповідальністю «ЕКО СЕРВІС».

За результатами аналізу документів, отриманих Відділенням під час проведення розгляду заяви від товариства з обмеженою відповідальністю «ЕКО СЕРВІС», встановлено наступне.

Товариство з обмеженою відповідальністю «ЕКО СЕРВІС» (надалі – ТОВ «ЕКО СЕРВІС») діє на підставі Статуту (нова редакція), затвердженого рішенням учасника № 2 від 24.10.2018 року.

ТОВ «ЕКО СЕРВІС» є юридичною особою, веде самостійний баланс, має розрахункові рахунки в банківських установах, печатку зі своїм найменуванням та інші реквізити.

Місцезнаходження юридичної особи: вул. Мукачівське шосе, 10, м. Чоп, Закарпатська область, 89502.

Ідентифікаційний код - 35102438.

ТОВ «ЕКО СЕРВІС» займається такими видами діяльності за КВЕД:

- 46.31 Оптова торгівля фруктами й овочами (основний);
- 46.17 Діяльність посередників у торгівлі продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами;
- 46.33 Оптова торгівля молочними продуктами, яйцями, харчовими оліями та жирами;
- 46.34 Оптова торгівля напоями;

- 52.10 Складське господарство.

Виходячи з вищезазначеного, ТОВ «ЕКО СЕРВІС» є суб'єктом господарювання в розумінні абзацу 12 статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

За інформацією ТОВ «ЕКО СЕРВІС» (лист від 22.11.2018 № 48/2018), Товариство здійснює реалізацію продукції, зокрема, фасованої мінеральної води «Крайна» під товарним знаком - «Закарпатська ЕКО АQUA – МОЯ ВОДА» (далі – Продукція).

Виробництво і поставка Продукції здійснюється ТОВ «А.М.В.-Карпати» під товарним знаком та на замовлення ТОВ «ЕКО СЕРВІС» відповідно до укладеного договору від 24.04.2017 № 07-17 (із змінами).

Виробництво Продукції здійснюється згідно з ТУ У 11.0-38720623-002:2016.

ТОВ «ЕКО СЕРВІС» зазначило, що мінеральна вода «Крайна» під товарним знаком (торговою маркою) - «Закарпатська ЕКО АQUA – МОЯ ВОДА» по всіх видах (негазована, слабогазована, сильно газувана) та по всіх об'ємах (0,5 л та 1,5 л) в таких етикетках виробляється та реалізовується з 09.08.2017 року.

Замовником та розробником оригінал-макета етикетки Продукції є ТОВ «ЕКО СЕРВІС».

Відповідальність за інформацію розміщену на етикетці з написом «Закарпатська ЕКО АQUA – МОЯ ВОДА» несе ТОВ «ЕКО СЕРВІС».

Зовнішнє оформлення етикеток Продукції, зокрема мінеральної води «Крайна» під торгового маркою (товарним знаком) - «Закарпатська ЕКО АQUA – МОЯ ВОДА», має такий вигляд (Рис 1, 2, 3):

Рис 1

Рис 2

Рис 3

Так, на лицьовій стороні етикетки Продукції, крім інших написів, міститься такий: «Закарпатська ЕКО АQUA - МОЯ ВОДА» з позначенням «ЕКО АQUA». Напис «ЕКО» виділено червоним кольором.

Як зазначає ТОВ «ЕКО СЕРВІС» (лист від 22.11.2018 № 48/2018) напис «Закарпатська ЕКО AQUA - МОЯ ВОДА» – це знак для товарів і послуг, власником якого є товариство з обмеженою відповідальністю «ЕКО СЕРВІС», має правовий захист в Україні за поданою заявкою від 08.06.2017 № m 2017 1247.

Твердження ТОВ «ЕКО СЕРВІС» про наявність у нього зареєстрованого торгового знаку - «Закарпатська ЕКО AQUA - МОЯ ВОДА» не відповідає дійсності.

Так, відповідно до частини першої статті 494 Цивільного кодексу України набуття права інтелектуальної власності на торговельну марку засвідчується свідоцтвом. Умови та порядок видачі свідоцтва встановлюються законом.

Згідно з пунктом 3 статті 5 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» від 15.12.1993 № 3689-ХІІ право власності на знак засвідчується свідоцтвом.

Документів, про наявність зареєстрованого знаку для товарів і послуг «Закарпатська ЕКО AQUA - МОЯ ВОДА», зокрема, свідоцтва України на знак для товарів і послуг, ТОВ «ЕКО СЕРВІС» не надано.

Відомості про видачу ТОВ «ЕКО СЕРВІС» свідоцтва на знак для товарів і послуг - «Закарпатська ЕКО AQUA - МОЯ ВОДА», зокрема, в Цифровій патентній бібліотеці (<https://library.uipv.org>), відсутні.

Отже, факт подання ТОВ «ЕКО СЕРВІС» заявки про реєстрацію знака для товарів і послуг не свідчить про наявність у нього зареєстрованого торгового знаку - «Закарпатська ЕКО AQUA - МОЯ ВОДА».

За інформацією ТОВ «ЕКО СЕРВІС», Товариство реалізує Продукцію через торговельні мережі, торгові точки роздрібною торговою (міні АВС, ринки тощо).

Реалізація Продукції здійснюється переважно на території Закарпатської області. Мали місце поставки в Київську, Херсонську та Дніпропетровську області.

За період 2017 року ТОВ «ЕКО СЕРВІС» реалізовано 28589 л Продукції на суму 97 416,74 грн., а за січень-вересень 2018 року реалізовано 383106 л Продукції на суму 1 168 452,99 грн.

Основні вимоги до етикетування (маркування) харчових продуктів визначені «Технічним регламентом щодо правил маркування харчових продуктів» (далі - Регламент), затвердженого Наказом Держспоживстандарту України № 487 від 28.10.2010 року.

Відповідно до пункту 5 Регламенту маркування харчових продуктів та спосіб, яким його виконують, не повинні:

а) вводити в оману споживача стосовно:

- характеристик харчового продукту, зокрема його природи, ідентичності, властивостей, стану, складу, кількості, часових характеристик придатності (зберігання), походження, способу виробництва чи одержання;

- необґрунтованого зазначення інформації про властивості харчового продукту, яких у нього немає;

- повідомлення щодо особливих властивостей харчового продукту, хоча всі подібні продукти мають такі самі властивості;

б) містити інформацію щодо наявності у харчовому продукті (крім природних мінеральних вод та харчових продуктів, призначених для спеціального дієтичного споживання, функціональних харчових продуктів, дієтичних добавок) властивостей, які сприяють профілактиці, загоюванню та лікуванню будь-якого захворювання або посиляться на такі властивості.

Зазначені обмеження поширюються також на рекламу харчових продуктів, оформлення харчових продуктів, зокрема на їх форму, зовнішній вигляд або упаковку, використаний пакувальний матеріал та місце їх розміщення для продажу.

Відповідно до пункту 6 Регламенту вимоги до маркування харчових продуктів повинні забезпечувати надання споживачу необхідної, доступної, достовірної та своєчасної інформації про харчовий продукт.

У маркуванні, оформленні, рекламуванні харчових продуктів забороняється використання будь-якої інформації, яка вводить в оману споживача або містить інформацію щодо властивостей харчового продукту, яких у нього немає.

Пунктом 7 Регламенту передбачено, що назва харчового продукту повинна бути зрозумілою для споживача, конкретно та точно характеризувати продукт, розкривати його природу, походження, надавати можливість відрізнити певний вид харчового продукту від інших аналогічних видів харчових продуктів.

Згідно з частиною сьомою статті 29 Закону України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» забороняється при маркуванні продукції, яка не відповідає вимогам цього Закону, використовувати позначення з написами «органічний», «біодинамічний», «біологічний», «екологічний», словами з префіксом «біо» тощо.

Відповідно до пункту 35 Технічного регламенту з екологічного маркування затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.05.2011 № 529 (далі – Технічний регламент), для застосування екологічного маркування суб'єкт господарювання повинен пройти процедуру оцінки відповідності продукції встановленим екологічним критеріям в органі з екологічного маркування.

Відповідно до зазначеного Технічного регламенту встановлено наступне.

Екологічне маркування – коротко і точно сформульований напис, символ чи зображення, що наноситься на етикетку або пакування продукції чи наводиться у документації на продукцію, технічних бюлетенях, рекламних матеріалах з метою зазначення певної екологічної характеристики продукції, компонента або пакування. Відповідність продукції встановленим екологічним критеріям підтверджується сертифікатом екологічного маркування.

Екологічна сертифікація – процедура, під час якої визнаний в установленому порядку орган з екологічного маркування документально засвідчує відповідність продукції встановленим екологічним критеріям.

Орган з проведення оцінки відповідності продукції встановленим екологічним критеріям (орган з екологічного маркування) – незалежний від суб'єкта господарювання орган, який у своїй діяльності керується програмою екологічного маркування відповідно до вимог міжнародного стандарту ISO 14024 (ДСТУ ISO 14024 «Екологічні маркування та декларації. Екологічне маркування типу I. Принципи та методи»).

Отже, екологічна сертифікація, зокрема засвідчення відповідності продукції екологічним критеріям, здійснюється визнаною в установленому порядку органом з екологічного маркування. Відсутність належного факту встановлення відповідності продукції, що позиціонується як екологічна, екологічним критеріям дає підстави говорити про відсутність екологічної продукції.

Відповідно до статей 1, 24, 33 Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» визначаються правові та організаційні засади здійснення добровільної оцінки відповідності, зокрема добровільна оцінка відповідності здійснюється органом з оцінки відповідності, що призначається центральним органом виконавчої влади та оцінка відповідності якого здійснюється національним органом України з акредитації.

Пункт 3 Технічного регламенту встановлює, що орган з екологічного маркування, що є органом з проведення оцінки відповідності продукції встановленим екологічним критеріям, має бути визнаний в установленому порядку. Відповідно до пункту 1 статті 1 Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» додержання вимог технічного регламенту є обов'язковим та органи з оцінки відповідності, що виконують свої завдання з оцінки відповідності згідно з відповідними технічними регламентами, призначаються центральним органом виконавчої влади.

Слід зазначити, що національний стандарт України ДСТУ ISO 14024:2002 Екологічне маркування 1 типу є документом, який детально прописує принципи та методи, за якими орган з оцінки відповідності має проводити оцінку відповідності продукції на відповідність

вимогам екологічних критеріїв. Цей документ не визначає порядку призначення та акредитації органу з оцінки відповідності, оскільки такий порядок визначається Законом України «Про технічні регламенти та процедури оцінки відповідності» та Технічним регламентом і потреба в такому нормативно-правовому дублюванні відсутня.

Також слід звернути увагу на те, що згідно зі стандартом ISO/IEC17065:2012 Вимоги до органів, що сертифікують продукцію, процеси, послуги, встановлено перелік критеріїв для органів сертифікації (зокрема, вимоги до структури, вимоги до персоналу, вимоги зовнішніх ресурсів, вимоги до процесу оцінювання, аналізування та прийняття рішення щодо сертифікації). Окремо у вступі до цього документа зазначено, що цей міжнародний стандарт можна використовувати як документ критеріїв для акредитації або призначення органами державної влади. Отже, у самих стандартах згадується про необхідність акредитації та призначення органами державної влади органів з оцінки відповідності.

Важливим є розуміння принципу добровільної сертифікації. Така сертифікація є добровільною для суб'єкта, який на власний розсуд приймає рішення про те чи буде він виробляти екологічну продукцію або ж звичайну. У разі, якщо він прийняв рішення на користь екологічної продукції і планує наносити відповідне маркування, то проходження процедури сертифікації у належно акредитованому й призначеному органі з оцінки відповідності стає для нього обов'язковим. Будь-які посилання на добровільність екологічної сертифікації як аргумент для відсутності імперативних норм для органу з оцінки відповідності, який проводить такі сертифікації, є безпідставними та неаргументованими.

Відповідно до статті 39 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» маркування харчових продуктів повинно забезпечувати споживача інформацією, яка надає йому можливість здійснювати вибір харчового продукту відповідно до потреб споживача.

Разом з тим слід зазначити, що з 17.01.2018 року Технічний регламент втратив чинність, проте на момент введення ТОВ «ЕКО СЕРВІС» в обіг на територію України, продукції, зокрема мінеральної води «Крайна» з написом - «Закарпатська ЕКО AQUA – МОЯ ВОДА» (за інформацією, наданою Товариством, щонайменше з 09.08.2017 року) зазначений Технічний регламент був чинний. А отже, ТОВ «ЕКО СЕРВІС» при введенні в обіг Продукції на території України, мало керуватись чинними нормативно-правовими актами, законодавством України, а також Технічним регламентом.

Тобто, ТОВ «ЕКО СЕРВІС» повинне отримати відповідні підтверджуючі документи на відповідність його Продукції екологічним критеріям, які видаються уповноваженими на те органами.

Документів (доказів), які б підтверджували відповідність Продукції встановленим екологічним критеріям, ТОВ «ЕКО СЕРВІС» не надано.

Таким чином, ТОВ «ЕКО СЕРВІС» розміщує на етикетці Продукції зображення із написом «ЕКО» у той же час не маючи жодних сертифікатів, дозвільних документів тощо, які видані уповноваженими на те органами та які підтверджують, що його продукція дійсно відповідає властивостям екологічної продукції. Отже, зазначена інформація є неправдивою.

Обираючи серед аналогічних товарів, пересічний покупець сподівається отримати такий продукт, що відповідає його потребам, керуючись інформацією, заявленою виробником, зокрема, зазначеною на етикетках продукції у вигляді позначення «ЕКО».

Зазначення на етикетці мінеральної води «Закарпатська ЕКО AQUA – МОЯ ВОДА» напису «ЕКО» підкреслює її значимість поміж іншої продукції на ринку, надає йому переваг та властивостей, яких в нього немає.

На ринку виробництва та реалізації мінеральної води у територіальних межах Закарпатської області здійснюють діяльність понад 10 суб'єктів господарювання. Отже, зазначений ринок є конкурентним.

За наявною в Відділенні інформацією, суб'єкти господарювання під час виробництва та реалізації своєї продукції, зокрема мінеральної води, не використовують на етикетках такий напис, як «ЕКО». Отже, ТОВ «ЕКО СЕРВІС» може отримати неправомірні переваги в

конкуренції порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які не використовують таке позначення.

Відповідно до статті 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», поширенням інформації, що вводить в оману, є повідомлення суб'єктом господарювання безпосередньо або через іншу особу, одній, кільком особам або невизначеному колу осіб, у тому числі в рекламі неповних, неточних, неправдивих відомостей, зокрема внаслідок обраного способу їх викладення, замовчування окремих фактів чи нечіткості формулювань, що вплинули або можуть вплинути на наміри цих осіб щодо придбання (замовлення) чи реалізації (продажу, поставки, виконання, надання) товарів, робіт, послуг цього суб'єкта господарювання.

Отже, ТОВ «ЕКО СЕРВІС» поширює шляхом повідомлення невизначеному колу осіб неправдиві відомості на етикетках води мінеральної «Закарпатська ЕКО AQUA – МОЯ ВОДА», з використанням в оформленні етикетки напису «ЕКО», які можуть вплинути на наміри осіб щодо придбання товарів цього суб'єкта господарювання.

Таким чином, дії товариства з обмеженою відповідальністю «ЕКО СЕРВІС» щодо оформлення в обраній спосіб етикетки води мінеральної «Закарпатська ЕКО AQUA – МОЯ ВОДА», зокрема, розміщення напису «ЕКО», можуть містити ознаки порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення на етикетках Продукції інформації, яка є неправдивою, що може ввести в оману споживачів щодо її характеристик.

Враховуючи зазначене та керуючись статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» абзацом 7 пункту 3 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р., зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, з метою запобігання порушень законодавства про захист економічної конкуренції, адміністративна колегія територіального відділення,

р е к о м е н д у є :

1. Товариству з обмеженою відповідальністю «ЕКО СЕРВІС» (ідентифікаційний код – 35102438) припинити дії, які містять ознаки порушення передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення на етикетках продукції води мінеральної «Закарпатська ЕКО AQUA – МОЯ ВОДА» (негазована, слабогазована, сильногазована) природна мінеральна неправдивої інформації, зокрема розміщення напису «ЕКО» без наявності відповідних підтверджуючих документів, що може ввести в оману споживачів щодо її характеристик, усунути причини виникнення цих порушень та утриматися від вчинення подібних дій у подальшому.

2. Про результати розгляду рекомендацій повідомити територіальне відділення у десятиденний строк з дня їх отримання.

Відповідно до частини 2 статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи посадовими особами, яким вони надані.

Згідно з частиною 3 статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.